

ภาวะแทรกซ้อนภายหลังการถอนฟันและการทำศัลยกรรมภายในช่องปาก

ภายหลังการรักษาทางทันตกรรม ในบางครั้ง คนไข้อาจสังเกตเห็นความผิดปกติที่เกิดขึ้นหลังการทำหัตถการ โดยเฉพาะการถอนฟันหรือการผ่าตัดภายในช่องปาก ซึ่งแน่นอนว่าในการรักษานั้นทันตแพทย์ย่อมระมัดระวัง หลีกเลี่ยงเพื่อไม่ให้เกิดภาวะเหล่านี้ขึ้น และหากเกิดขึ้นแล้ว ก็จำเป็นต้องได้รับการจัดการอย่างเหมาะสมทันที บทความนี้จะกล่าวถึงภาวะแทรกซ้อนที่อาจเกิดขึ้นได้ในงานศัลยกรรมช่องปาก เพื่อเป็นข้อสังเกตเบื้องต้นให้กับคนไข้และเป็นประโยชน์ต่อการรักษาต่อไป ดังนี้

1. เลือดออกมากผิดปกติ หรือหายช้า

แผลที่เกิดจากการถอนฟันหรือการผ่าตัดนั้น อาจทำให้มีเลือดไหลออกจากบาดแผลได้เป็นปกติ ภายหลังการทำหัตถการ ต้องมีการห้ามเลือดอย่างเหมาะสมซึ่งอาศัยความร่วมมือจากคนไข้ด้วย เช่น การกัดผ้าก๊อชกดบาดแผลเอาไว้อยู่กับที่นานเพียงพอ ไม่บ้วนน้ำ เพราะอาจเป็นการทำให้ลิ่มเลือดละลายออกจากบาดแผล หรือในบางครั้ง อาจพบว่ามึบแผลเปิดเพิ่มเติมจากอุบัติเหตุ ให้รีบกลับมาพบทันตแพทย์เพื่อรับการดูแลรักษาต่อไป

นอกจากนี้ ในคนไข้ที่มีโรคทางระบบ หรือทานยาละลายลิ่มเลือด ควรแจ้งทันตแพทย์ทุกครั้งเพื่อพิจารณาเตรียมความพร้อมก่อนทำการรักษาเสมอ

2. กระดูกเบ้าฟันอักเสบ

บางครั้งภายหลังการถอนฟันที่ซับซ้อนหรือใช้เวลานาน เราอาจพบว่าคนไข้มีอาการปวดแผลบริเวณที่ถอนฟันในช่วงประมาณ 3-5 วัน หลังจากที่ถอนฟันไป อาจมีกลิ่นเหม็นร่วม อันเกิดจากแผลบริเวณดังกล่าวได้รับแรงกระแทกที่มากขณะทำ หัตถการ หรือแผลบริเวณกระดูกเบ้าฟันไม่หายดี เกิดเป็นภาวะกระดูกเบ้าฟันอักเสบ ในกรณีนี้ คนไข้จำเป็นต้องได้รับการดูแลแผลเพิ่มเติม ล้างแผล ร่วมกับการใส่ยาและติดตามอาการ โดยอาการจะดีขึ้นตามลำดับเมื่อแผลได้รับการดูแลอย่างเหมาะสม

3. แผลทะลุโพรงอากาศบริเวณใบหน้าและภาวะไซนัสอักเสบ

การถอนฟันในตำแหน่งฟันบนโดยเฉพาะบริเวณฟันกราม เราอาจพบว่ารากฟันบริเวณดังกล่าวอยู่ใกล้กับขอบของโพรงอากาศบริเวณใบหน้าของขากรรไกรบน ซึ่งอาจทำให้เกิดการทะลุของโพรงอากาศได้ ในบางราย หากไม่ได้รับการรักษา อาจเกิดเป็นภาวะอักเสบหรือติดเชื้อภายในโพรงอากาศ (ไซนัส) ได้ หากคนไข้พบว่ามีอาการปวดบริเวณใบหน้า หรือมีลมออกจากช่องปากขณะหายใจภายหลังการถอนฟัน ควรรีบกลับไปพบทันตแพทย์เพื่อรับการรักษาต่อเนื่อง และปฏิบัติตามคำแนะนำ

4. อาการชาบริเวณปลายประสาท

โดยธรรมชาติของกายวิภาคของมนุษย์นั้น ซี่พืนที่เราทำการถอนหรือผ่าตัดอาจอยู่ใกล้กับเส้นประสาทที่มาเลี้ยง บริเวณใบหน้าและขากรรไกร บางครั้งจึงเสี่ยงไม่ได้ที่อาจมีการกระทบเส้นประสาทขณะทำการตัด การอาการที่พบได้คือคนไข้อาจมีอาการชาต่อเนื้อเยื่อคล้ายกับฤทธิ์ของยาชาชาวนานกว่าปกติ อาจหายได้เองหรือบางรายก็อาจเป็นอยู่นาน ทันตแพทย์อาจจ่ายยา หรือวิตามินเสริมเพื่อบรรเทา และจะคอยติดตามอาการเป็นลำดับ

5. กล้ามเนื้ออักเสบ/ข้อต่อขากรรไกรล็อก

การทำหัตถการทางทันตกรรมใด ๆ ที่ต้องใช้ระยะเวลานานในการอ้าปาก อาจก่อให้เกิดความล้าของระบบกล้ามเนื้อขากรรไกรได้ ซึ่งทันตแพทย์สามารถรักษาโดยการนวดกล้ามเนื้อเข้าที่ ในบางกรณีภายหลังการทำหัตถการ พบว่าคนไข้อาจอ้าปากได้น้อยลงในช่วงระยะเวลานึง ซึ่งอาจมาจากหลายสาเหตุ เช่น การติดเชื้อจากแผลถอนฟัน อันส่งผล

ต่อไปยังกล้ามเนื้อบริเวณ ขากรรไกรที่ช่วยในการอ้าปากทำให้เกิดการอักเสบ บางรายมีอาการร่วมกับมีไข้ ในกรณีนี้ ทันตแพทย์อาจมีการจ่ายยาเพื่อช่วยบรรเทาอาการ ร่วมกับแนะนำการดูแลแผลเพิ่มเติมและต้องอาศัยความร่วมมือของคนไข้ในการดูแลความสะอาดของช่องปากร่วมกันไปด้วย

และนี่คือส่วนหนึ่งของภาวะแทรกซ้อนภายหลังการถอนฟันและการทำศัลยกรรมภายในช่องปากที่อาจเกิดขึ้นได้ คนไข้อาจตื่นตระหนก แต่ขอให้มึสติและกลับมาพบทันตแพทย์เพื่อดูแลและติดตามอาการหรือรักษาเพิ่มเติมตามสมควรต่อไป